

Λέξεις φτερουχίζουν πέρα,
ταξιδεύουν στον αέρα

Χορεύοντας με... ανήκουστους ήχους

Η Ευγενία είναι ένα δεκάχρονο πολύ έξυπνο κοριτσάκι, το οποίο δεν κληρονόμησε το «προνόμιο» να ακούει τους ήχους... Είναι με λίγα λόγια μέλος της κοινότητας των κωφών. Διαθέτει εκπληκτική εκφραστικότητα, κατέχει την «επίσημη γλώσσα» των κωφών, τη νοηματική γλώσσα, και είναι πολύ καλή χειλεαναγνώστρια*. Τη γνώρισα τυχαία σε ένα πάρτι κωφών.

Η μικρή Ευγενία κάνει παρέα με κωφά και ακούοντα παιδιά και η πιο στενή της φίλη είναι ένα ακούον κοριτσάκι από την Κρήτη, η Στεφανία. Από την παρέα με την Ευγενία, η Στεφανία κατάφερε να μάθει αρκετά τη νοηματική γλώσσα, επομένως τίποτε δεν εμποδίζει την επικοινωνία τους. Το προηγούμενο καλοκαίρι, όταν είχε πάει στην Κρήτη για να περάσουν μαζί τις διακοπές, η Ευγενία εντυπωσιάστηκε πολύ από τα μπαλούσια του μπαλέτου της Στεφανίας. Η Στεφανία της εξηγούσε πως χορεύοντας νιώθει σαν να πετάει. Είδαν μαζί και τη βιντεοκασέτα από τις πρόβες της Στεφανίας στο μπαλέτο. «Θέλω και εγώ να νιώθω σαν να πετάω, όπως εσύ», είπε η Ευγενία στη φίλη της.

το Αλφάβητό μου

Το αλφάβητο προέρχεται από το έργο ΣΕΠΠΕ του Π.Ι.: «Νόημα στην Εκπαίδευση».

Έπειτα από λίγο καιρό, όταν γύρισε στην Αθήνα, η Ευγενία γράφτηκε κανονικά στη σχολή μπαλέτου. Η δασκάλα του μπαλέτου τη δέχθηκε με χαρά και εξήγησε στα άλλα παιδιά πως η Ευγενία δεν ακούει τους ήχους, όπως τους ακούν εκείνοι, αλλά πως ο χορός είναι πάνω από όλα «η γλώσσα του σώματος».

Η αρχή δεν ήταν εύκολη. Ο πρώτος ενθουσιασμός της Ευγενίας άρχισε να υποχωρεί. Φοβόταν μήπως δεν τα καταφέρνει. Σημαντικό ρόλο για να επιμείνει έπαιξαν ο πατέρας και η δασκάλα της. «Τίποτε δε μας χαρίζεται στη ζωή. Ούτε στους κωφούς ούτε στους ακούοντες. Τα πάντα κατακτούνται με θάρρος και προσπάθεια», της είπε ο πατέρας της.

* χειλεαναγνώστης, -τρια: αυτός που, χωρίς να ακούει, καταλαβαίνει τα λόγια κάποιου διαβάζοντας τις κινήσεις των χειλιών του

Έπειτα από έναν χρόνο και προπαντός χάρη στο πάθος της για τον χορό, η Ευγενία έχει ενταχθεί με πλήρη επιτυχία στην ομάδα μπαλέτου. Θα αναρωτηθείτε «μα πώς ακολουθεί τον ρυθμό, αφού δεν ακούει τους ήχους;». Την ίδια ερώτηση έκανα και εγώ. «Τη μουσική τη νιώθω από τις δονήσεις, αφού υπάρχει ξύλινο πάτωμα στην αίθουσα», μου εξηγεί η Ευγενία.

Την ημέρα που τη γνώρισα ήταν κάπως αγχωμένη, διότι ετοιμαζόταν για την πρώτη της παράσταση. Στο θέατρο θα υπάρχει και διερμηνέας για τους κωφούς θεατές...

Φεύγοντας από το πάρτι ευχήθηκα στην Ευγενία «καλή επιτυχία». Στη Νοηματική Γλώσσα βέβαια.

Γκαζμέντ Καπλάνι, εφημερίδα *Τα Νέα*, 23/06/2003 (δισκευή)

1. Αν βάλετε τις παρακάτω προτάσεις στη σωστή τους σειρά, θα περιγράψετε την Ευγενία και την προσπάθειά της να μάθει χορό, όπως παρουσιάζονται στο άρθρο.

Αποφάσισε να μάθει χορό.	4
Η γλώσσα της είναι η Ελληνική Νοηματική Γλώσσα.	1
Μαθαίνει για το μπαλέτο από τη φίλη της τη Στεφανία.	3
Ετοιμάζεται για την πρώτη της παράσταση χορού.	7
Έχει φίλους κωφά και ακούοντα παιδιά.	2
Με αρκετή προσπάθεια κατάφερε να χορεύει.	6
Στην αρχή φοβόταν μήπως δεν τα καταφέρει.	5

2. Η δασκάλα του μπαλέτου είπε στα παιδιά ότι: «ο χορός είναι πάνω από όλα η γλώσσα του σώματος». Πώς καταλαβαίνετε τα λόγια της δασκάλας; Πώς μπορούν οι χορευτές να «μιλήσουν» με το σώμα;

3. Γράψτε τι χρειάστηκε η Ευγενία για να επιτύχει τον στόχο της, διαβάζοντας τις λέξεις της Νοηματικής Γλώσσας:

θ έ ρ ρ ο ς π ρ ο σ π ά θ ε ι α

Λέξεις φτερουχίζουν πέρα, ταξιδεύουν στον αγέρα

4. Αν συναντούσατε κάπου την Ευγενία, πώς θα της λέγατε το όνομά σας στη Νοηματική Γλώσσα; Παρατηρήστε καλά το ελληνικό δακτυλικό αλφάβητο.

5. ▶ Απαντήστε στις ερωτήσεις με μια λέξη κάθε φορά από το κείμενο:

- Πώς γνώρισε την Ευγενία ο συντάκτης του άρθρου; **τυχαία**.....
- Με ποιον τρόπο νιώθει η Ευγενία σαν να πετάει; **χορεύοντας**.....
- Πώς τη δέχτηκε η δασκάλα του χορού; **με χαρά**.....
- Πώς νιώθει τη μουσική; **από τις δονήσεις**.....

Για να εκφράσουμε τον **τρόπο**, δηλαδή να απαντήσουμε στην ερώτηση **πώς**, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε:

- ▶ τροπικά επιρρήματα, π.χ. έτσι, μαζί, αλλιώς, καλά, βιαστικά κτλ.
- ▶ εκφράσεις που δηλώνουν τρόπο, π.χ. σιγά σιγά, έτσι κι αλλιώς, έτσι κι έτσι κτλ.
- ▶ μετοχές του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής που τελειώνουν σε **-οντας** ή **-ώντας**,
π.χ. Έφτασα στο σπίτι τρέχοντας και τραγουδώντας.
- ▶ λέξεις που συνοδεύονται από προθέσεις, _____
π.χ. Πέρασε τον δρόμο **με προσοχή**. Έκοψε το ψωμί **χωρίς μαχαίρι**.

Προθέσεις είναι οι άκλιτες λέξεις που μπαίνουν μπροστά από άλλες λέξεις και μαζί με αυτές φανερώνουν τρόπο, τόπο, χρόνο, ποσό, αιτία κτλ. Οι προθέσεις είναι:

Μονοσύλλαβες: **με, σε, για, ως, προς** κτλ.

Δισύλλαβες: **μετά, παρά, αντί, από, κατά, δίχως, χωρίς** κτλ.

Τρισύλλαβες: **ίσαμε, μεταξύ** κτλ.

Τετρασύλλαβες: **εξαιτίας** κτλ.

Οι μετοχές του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής με κατάληξη **-οντας** και **-ώντας** γράφονται με **ο** όταν αυτή δεν τονίζεται, π.χ. τρέχοντας, και με **ω** όταν αυτή τονίζεται, π.χ. τραγουδώντας.

- Προσπαθήστε να αντικαταστήσετε τις χρωματισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις με τις λέξεις που είναι στην παρένθεση.

(χειροκροτώντας, αργά, προσπαθώντας, υπερήφανα, προσεχτικά, κοπιάζοντας)

- ❁ Η Ευγενία κατάφερε να χορέψει **με πολύ κόπο** και **προσπάθεια**.
Η Ευγενία κατάφερε να χορέψει κοπιάζοντας και προσπαθώντας......
- ❁ Οι κινήσεις της γίνονταν **χωρίς βιασύνη** και **με προσοχή**.
Οι κινήσεις της γίνονταν αργά και προσεχτικά......
- ❁ Οι φίλοι της τη συγχάρηκαν **με χειροκροτήματα** στη Νοηματική Γλώσσα.
Οι φίλοι της τη συγχάρηκαν χειροκροτώντας στη Νοηματική Γλώσσα......
- ❁ Η δασκάλα της την κοίταξε **με υπερηφάνεια** και την αγκάλιασε.
Η δασκάλα της την κοίταξε υπερήφανα και την αγκάλιασε......

6. Η Ευγενία γνωρίζει καλά την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, την **επίσημη** γλώσσα των κωφών στην Ελλάδα.
Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων με το επίθετο **επίσημος, -η, -ο**, συζητώντας κάθε φορά τη διαφορετική σημασία που έχει το επίθετο μέσα στην πρόταση.

- ❁ Η 25η Μαρτίου είναι **επίσημη** αργία.
- ❁ Το **επίσημο** πρόγραμμα των εκδηλώσεων δεν έχει ανακοινωθεί ακόμα.
- ❁ Η δήμαρχος κήρυξε την **επίσημη** έναρξη των αγώνων.
- ❁ Στη γαμήλια τελετή οι καλεσμένοι έπρεπε να φορούν **επίσημα** ρούχα.
- ❁ Οι σχολικοί αγώνες έγιναν με τους κανονισμούς των αθλημάτων.
- ❁ Στη σχολική γιορτή, οι **επίσημοι** καλεσμένοι κάθισαν στην πρώτη σειρά.

7. Βρείτε στο άρθρο και αντιγράψτε τα λόγια που είπε ο πατέρας στην Ευγενία, όταν αυτή φοβήθηκε ότι δε θα τα κατάφερνε στο μπαλέτο.

«Τίποτε δε μας χαρίζεται στη ζωή. Ούτε στους κωφούς ούτε στους ακούοντες. Τα πάντα κατακτούνται με θάρρος και προσπάθεια»

Λέξεις φτερουχίζουν πέρα,
ταξιδεύουν στον αγέρα

Χορεύοντας με... ανήκουστους ήχους

1

Γράψτε τις λέξεις που είναι στην παρένθεση **μόνο** στις προτάσεις στις οποίες φανερώνουν τον τρόπο, είναι δηλαδή τροπικά επιρρήματα.

1. (καλά)

- ✿ Διάβασε τα _____ νέα στην εφημερίδα.
- ✿ Καθόταν στην τελευταία σειρά και δεν έβλεπε τον πίνακα **καλά**.

2. (γρήγορα)

- ✿ Πέρασε τον δρόμο **γρήγορα**, χωρίς να κοιτάξει το φανάρι.
- ✿ Ο πατέρας μου παρακολουθεί αγώνες με _____ αυτοκίνητα.

3. (ήσυχα)

- ✿ Το μεσημέρι παίζουμε στη γειτονιά **ήσυχα** και δεν ενοχλούμε κανέναν.
- ✿ Η τάξη μας έχει τα πιο _____ παιδιά του σχολείου.

4. (δύσκολα)

- ✿ _____ προβλήματα είναι όσα έχουν περισσότερες από τρεις πράξεις.
- ✿ Νικήσαμε πολύ **δύσκολα** στους τοπικούς σκακιστικούς αγώνες.

2

Διαβάστε πώς περιέγραψε τη βραδιά της παράστασης της Ευγενίας ο δημοσιογράφος, συμπληρώνοντας τα κενά με τις μετοχές των ρημάτων που είναι στην παρένθεση:

Η παράσταση είχε μεγάλη επιτυχία. Τα παιδιά έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους **χορεύοντας** (χορεύω), **χαμογελώντας** (χαμογελώ) και πολλές φορές **παίζοντας** (παίζω) με τους θεατές. Στο τέλος, όλοι σπκωθήκαμε όρθιοι **χειροκροτώντας** (χειροκροτώ), **δείχνοντας** (δείχνω) μ' αυτό τον τρόπο την αγάπη μας στα παιδιά.

Θέλοντας (θέλω) να συναντήσω την Ευγενία, ανέβηκα στη σκηνή και της έδειξα τον θαυμασμό μου **λέγοντας** (λέω) «Μπράβο» στη Νοηματική Γλώσσα. Αυτή **διαβάζοντας** (διαβάζω) τα χείλη μου με ευχαρίστησε και βιάστηκε να γυρίσει στην ομάδα της **τρέχοντας** (τρέχω) πίσω από τα σκηνικά.

